

การปรับปรุงแผนพัฒนาพลังงานแห่งชาติของเวียดนาม...โอกาสของธุรกิจพลังงานหมุนเวียน

โดยฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)

รัฐบาลเวียดนามประกาศใช้แผนพัฒนาพลังงานแห่งชาติฉบับที่ 7 (Power Development Plan VII : PDP7) เมื่อเดือนกรกฎาคม 2554 ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างความมั่นคงและการเพิ่มประสิทธิภาพด้านพลังงาน การพัฒนาพลังงานหมุนเวียน และการเปิดเสรีตลาดพลังงาน ต่อมาเมื่อเดือนมีนาคม 2559 รัฐบาลเวียดนาม ได้ปรับปรุงแผนฯ ดังกล่าวและประกาศใช้แผนพัฒนาพลังงานแห่งชาติฉบับที่ 7 ฉบับปรับปรุง (PDP7 Revised) ปี 2559-2563 และวิสัยทัศน์สู่ปี 2573 ซึ่งมีรายละเอียดที่แตกต่างจากแผนฯ ฉบับเดิมโดยเฉพาะ การให้ความสำคัญกับการพัฒนาพลังงานหมุนเวียนเพื่อทดแทนพลังงานหลักของประเทศ โดยมีรายละเอียดที่น่าสนใจ ดังนี้

วัตถุประสงค์หลักของแผนฯ ฉบับปรับปรุง

แผนฯ ฉบับปรับปรุงมีการทบทวนวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ไฟฟ้าของประเทศตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาลเวียดนามที่ตั้งเป้าให้เศรษฐกิจเวียดนามขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 7 ต่อปีในช่วงปี 2559-2573 ดังนี้

- เพิ่มปริมาณไฟฟ้าทั้งที่ผลิตในประเทศและนำเข้า จาก 265-278 พันล้านกิโลวัตต์-ชั่วโมงในปี 2563 เป็น 400-431 พันล้านกิโลวัตต์-ชั่วโมงในปี 2568 และ 572-632 พันล้านกิโลวัตต์-ชั่วโมงในปี 2573
- เพิ่มสัดส่วนปริมาณไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานหมุนเวียน เป็นร้อยละ 7 ในปี 2563 และมากกว่าร้อยละ 10 ในปี 2573 เทียบกับแผนฯ ฉบับเดิมที่ร้อยละ 4.5 ในปี 2563 และร้อยละ 6 ในปี 2573
- เร่งดำเนินโครงการนำไฟฟ้าเข้าสู่พื้นที่ชนบทและพื้นที่ห่างไกล โดยตั้งเป้าหมายให้ครัวเรือนในชนบทเกือบทั้งหมดสามารถเข้าถึงไฟฟ้าได้ภายในปี 2563
- เพิ่มเครือข่ายสายส่งไฟฟ้าที่ควบคุมด้วยระบบอัตโนมัติ ตั้งแต่การส่งไปจนถึงการจ่ายไฟฟ้า รวมทั้งเร่งพัฒนาสถานีไฟฟ้าที่ไม่มีผู้ควบคุมประจำ (Unmanned Substations) และสถานีไฟฟ้าที่ใช้ระบบอัตโนมัติร่วมกับคน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจ่ายไฟฟ้า

โครงสร้างของแหล่งพลังงานที่นำมาผลิตไฟฟ้า

เป็นที่น่าสังเกตว่า แผนฯ ฉบับปรับปรุงยังคงมุ่งเน้นความสมดุลของการพัฒนาแหล่งพลังงานในแต่ละพื้นที่ของประเทศตามแผนฯ ฉบับเดิม เพื่อให้มั่นใจว่าทุกพื้นที่ที่มีแหล่งพลังงานอย่างเพียงพอ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาสัดส่วนกำลังการผลิตไฟฟ้าจากแหล่งพลังงานประเภทต่างๆ พบว่าถ่านหินยังคงเป็นแหล่งพลังงานหลักที่ใช้ผลิตไฟฟ้าในเวียดนาม แต่แผนฯ ฉบับปรับปรุงมีการปรับลดสัดส่วนกำลังการผลิตไฟฟ้าจากแหล่งพลังงานดังกล่าว รวมถึงพลังงานก๊าซธรรมชาติ พลังงานไฟฟ้านำเข้า และพลังงานนิวเคลียร์ ลงจากแผนฯ ฉบับเดิม ขณะที่มีการเพิ่มสัดส่วนกำลังการผลิตจากแหล่งพลังงานหมุนเวียนเป็นร้อยละ 21 ของแหล่งพลังงานทั้งหมดในปี 2573 ส่งผลให้พลังงานหมุนเวียนจะเป็นแหล่งพลังงานหลักอันดับ 2 ของเวียดนามในอนาคต แซงหน้าแหล่งพลังงานสำคัญอื่นๆ เช่น พลังงานน้ำและพลังงานก๊าซธรรมชาติ

เป้าหมายสัดส่วนกำลังการผลิตไฟฟ้าจากแหล่งพลังงานประเภทต่าง ๆ

แหล่งพลังงาน	ปี 2563		ปี 2573	
	แผนฯ ฉบับเดิม	แผนฯ ฉบับปรับปรุง	แผนฯ ฉบับเดิม	แผนฯ ฉบับปรับปรุง
ถ่านหิน	48.0%	42.7%	51.6%	42.6%
พลังงานหมุนเวียน	5.6%	9.9%	9.4%	21.0%
น้ำ	25.5%	30.1%	15.7%	16.9%
ก๊าซธรรมชาติ	16.5%	14.9%	11.8%	14.7%
นิวเคลียร์	1.3%	-	6.6%	3.6%
พลังงานไฟฟ้านำเข้า	3.1%	2.4%	4.9%	1.2%
รวม	100%	100%	100%	100%

ที่มา : Decision No. 1208/QD-TTg และ Decision No. 428/QD-TTg, The Socialist Republic of Vietnam

พลังงานหมุนเวียน...แหล่งพลังงานที่รัฐบาลเวียดนามให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น ๆ

ภายใต้แผนฯ ฉบับปรับปรุง รัฐบาลเวียดนามให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น ๆ กับการพัฒนาแหล่งพลังงานจากพลังงานหมุนเวียน โดยเฉพาะพลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ และพลังงานชีวมวล พร้อมทั้งมีนโยบายเร่งดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตไฟฟ้าจากแหล่งพลังงานหมุนเวียนมากขึ้น ทั้งนี้ แผนฯ ฉบับปรับปรุงมีการกำหนดเป้าหมายกำลังการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์เป็นครั้งแรก และตั้งเป้าเพิ่มกำลังการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์แบบก้าวกระโดดจาก 850 เมกะวัตต์ในปี 2563 เป็น 12,000 เมกะวัตต์ในปี 2573 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของเวียดนามในการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ และเป็นที่ยกย่องว่าในอนาคตพลังงานแสงอาทิตย์จะมีบทบาทสำคัญในอุตสาหกรรมพลังงานของเวียดนาม

เป้าหมายกำลังการผลิตไฟฟ้าจากแหล่งพลังงานหมุนเวียน

พลังงานหมุนเวียน	หน่วย	ปี 2563		ปี 2573	
		ฉบับเดิม	ฉบับปรับปรุง	ฉบับเดิม	ฉบับปรับปรุง
ลม	กำลังการผลิต (เมกะวัตต์)	1,000	800	6,200	6,000
	สัดส่วนการผลิต (%)	0.7%	0.8%	2.4%	2.1%
ชีวมวล	สัดส่วนการผลิต (%)	0.6%	1.0%	1.1%	2.1%
แสงอาทิตย์	กำลังการผลิต (เมกะวัตต์)	-	850	-	12,000
	สัดส่วนการผลิต (%)	-	0.5%	-	3.3%

ที่มา : Decision No. 1208/QD-TTg และ Decision No. 428/QD-TTg, The Socialist Republic of Vietnam

นอกจากนี้ แผนฯ ฉบับปรับปรุงยังมีการแจกแจงรายละเอียดที่ค่อนข้างชัดเจนเกี่ยวกับโครงการลงทุนในแหล่งพลังงานหมุนเวียนในเวียดนามไปจนถึงปี 2573 ดังนี้

โครงการ	กำลังการผลิต (เมกะวัตต์)	ผู้ดำเนินโครงการ
ปี 2559		
KCP Biomass Power (1 st phase)	30	IPP* (Phu Yen)
Renewable Energy (SHP**, Wind, Solar, Biomass energy)	260	-
ปี 2560		
An Khe Biomass Power (1 st phase)	55	Quang Ngai Sugar Co.
Renewable Energy (SHP, Wind, Solar, Biomass energy)	360	-
ปี 2561		
KCP Biomass Power (2 nd phase)	30	IPP* (Phu Yen)
An Khe Biomass Power (2 nd phase)	55	Quang Ngai Sugar Co.
Lee & Man Biomass Power	125	Lee & Man Paper Co.
Khai Long Wind Power (Ca Mau)	100	Cong Ly Limited Co.
Bac Lieu Wind Power (3 rd phase)	142	Cong Ly Limited Co.
Renewable Energy (SHP, Wind, Solar, Biomass energy)	520	-
ปี 2562		
Nam Cum SHP 1, 4, 5	65	IPP
Trung-Nam Wind Power	90	IPP (Ninh Thuan)
Soc Trang Wind Power	99	Cong Ly Limited Co.
Thien Tan Solar Power (1 st phase)	300	IPP (Ninh Thuan)
Renewable Energy (SHP, Wind, Solar, Biomass energy)	450	-
ปี 2563		
Nam Cum SHP 2, 3, 6	54	IPP
Hanbaram Wind Power	117	IPP
Thien Tan Solar Power (2 nd phase)	300	IPP (Ninh Thuan)
Renewable Energy (SHP, Wind, Solar, Biomass energy)	260	-
ปี 2564		
Thien Tan Solar Power (3 rd phase)	300	IPP (Ninh Thuan)
Renewable Energy (SHP, Wind, Solar, Biomass energy)	790	-
ปี 2565-2573		
Renewable Energy (SHP, Wind, Solar, Biomass energy)	20,390	-

หมายเหตุ : *IPP หรือ Independent Power Producer หมายถึง ผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระ

**SHP หรือ Small-scale Hydroelectric Power หมายถึง โรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก

ที่มา : Decision No. 428/QD-TTg, The Socialist Republic of Vietnam

รัฐบาลเวียดนามประมาณการว่าการดำเนินโครงการด้านพลังงานภายใต้แผนฯ ฉบับปรับปรุงต้องใช้เงินลงทุนทั้งสิ้น 148 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (ไม่รวมโครงการ Build-Operate-Transfer) โดยคาดว่าจะใช้เงินลงทุนราว 40 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในช่วงปี 2559-2563 แบ่งเป็นการลงทุนเพื่อพัฒนาการผลิตไฟฟ้าของประเทศร้อยละ 75 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 25 เป็นการลงทุนเพื่อพัฒนาเครือข่ายสายส่งไฟฟ้า และจะใช้เงินลงทุนอีกราว 108 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในช่วงปี 2564-2573 แบ่งเป็นการลงทุนเพื่อพัฒนาการผลิตไฟฟ้าและเครือข่ายสายส่งไฟฟ้าในสัดส่วนที่เท่ากับการลงทุนในช่วงปี 2559-2563 ทั้งนี้ เป็นที่คาดว่าเงินลงทุนส่วนใหญ่จะมาจากการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งในช่วงที่ผ่านมารัฐบาลเวียดนามพยายามผ่อนคลายกฎระเบียบการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในธุรกิจพลังงาน รวมถึงการเสนอสิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน และการปรับเพิ่มค่าไฟฟ้าอย่างต่อเนื่อง เพื่อดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในเวียดนามมากขึ้น ล่าสุดรัฐบาลเวียดนามอนุมัติร่างสิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนในธุรกิจพลังงานแสงอาทิตย์ตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าของเวียดนามเสนอ เพื่อเป็นกลไกสนับสนุนและส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจดังกล่าว จึงเป็นโอกาสของนักลงทุนไทยที่มีความพร้อมในการเข้าไปขยายการลงทุนในธุรกิจพลังงาน โดยเฉพาะพลังงานแสงอาทิตย์ซึ่งเป็นธุรกิจที่มีศักยภาพและยังมีแนวโน้มเติบโตได้อีกมากในเวียดนาม

Disclaimer : ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจเท่านั้น โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด